

" L A R U S "

Alternatywny Informator Ornitologiczny

Numer 1

Wrzesień 2000

Rozmieszczenie i liczebność lęgowych gąsiorków (*Lanius collurio*) na wyspie Karsibór

Celem niniejszej notatki jest przedstawienie zagęszczenia gąsiorka *Lanius collurio* na jednej z większych wysp Delt Świny, zamieszkałej przez człowieka i użytkowanej rolniczo.

Badaniami objęto całość terenu wyspy z nasileniem wyszukiwania par przystępujących do lęgów w najdogodniejszych do tego celu biotopach.

Powierzchnia opracowania to wyspa (1300 ha) w delcie rzeki Świny, sztucznie utworzona poprzez przekopanie w latach 1855-1880 kanału (obecnie Kanał Piastowski) przez południowo-wschodni skraj wyspy Uznam, łączącego Zalew Szczeciński z Morzem Bałtyckim.

Krajobraz wyspy jest urozmaicony, składający się głównie z nieużytków poprzecinanych niewielkimi zadrzewieniami, trzcinowisk oraz małych pól i pastwisk. W części północno-zachodniej znajduje się niewielki kompleks leśny (410 ha) z przewagą sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* w wieku ok. 80 lat i małym udziale dębu *Quercus sp.* oraz buka zwyczajnego *Fagus sylvatica* i olchy *Alnus sp.*, a także śladowych ilości świerka pospolitego *Picea abies* i modrzewia europejskiego *Larix decidua*. Tereny zabudowane zajmują 10 % powierzchni wyspy (130 ha).

Powierzchnię kontrolowano nieregularnie w godzinach porannych i popołudniowych, w okresie od początku miesiąca maja do końca sierpnia. Jako stanowisko zajęte przyjmowano takie w którym znajdowano czynne gniazdo lub zachowania ptaków wskazywały na przystępowanie do lęgów tj. noszenie materiału na gniazdo, ptaki zaniepokojone, ptaki z pokarmem, podloty widziane lub słyszane.

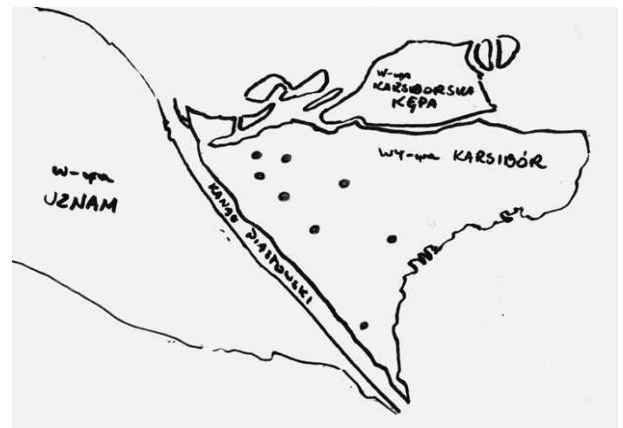
Wyniki

W roku 1998 na terenie wyspy Karsibór stwierdzono 8 gnieźdzących się par badanego gatunku. Większość stanowisk lęgowych (5 par) zlokalizowana była w szpalerach drzew i krzewów przy drogach na powierzchniach zdominowanych przez nieużytki i pastwiska. Po jednej parze gniazdowało w niewielkim zadrzewieniu śródpolnym,

w młodniku na skraju lasu i na skraju starego cmentarza przy wsi. Zagęszczenie (wyłączając tereny zabudowane) wyniosło 0,06 pary/10 ha. Gąsiorki przystępowały do lęgów w suchej części wyspy omijając zdecydowanie silnie podmokłe tereny w okolicach Zajęczych i Lisich Łęgów, co spotyka się też w innych rejonach kraju (Dyrz et al. 1984, Tomiałojć 1990).

Literatura

Dyrz A., Okulewicz J., Witkowski J., Jesionowski J., Nawrocki P., Winiecki A., 1984. Ptaki torfowisk niskich Kotliny Biebrzańskiej. Opracowanie faunistyczne. Acta orn. 20,1
Tomiałojć L. 1990. Ptaki Polski rozmieszczenie i liczebność. PWN, Warszawa

Sezon 1998r. Stanowiska lęgowe Gąsiorka (*L. Collurio*) na wyspie Karsibór.

Każdy punkt oznacza stanowisko lęgowe jednej pary.

Tekst i rysunek: **Piotr Tadeusz**

Informator "LARUS" redagowany jest przez miłośników ptaków z okolic Świnoujścia. Dotyczy on przede wszystkim tematyki ornitologicznej najbliższego regionu, jednak nie jest zamknięty dla autorów piszących o innych miejscach.

Biuletyn opracowują:

Paweł Jabłoński @ pee-j@kki.net.pl +48 604 124292,

Piotr Tadeusz @ ta-dek@kki.net.pl +48 606 247416.

Zapraszamy do współpracy i podzielenia się uwagami !

Rezerwat OTOP "Karsiborska Kępa" w zarysie

Rezerwat "Karsiborska Kępa", należący do Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków obejmuje znaczną część wyspy o tej samej nazwie. Jest to rezerwat ornitologiczny, a więc jego głównym zadaniem jest ochrona wielu cennych gatunków ptaków odbywających tu lęgi lub zatrzymujących się w czasie przelotów. Należy zaznaczyć, że jest to **pierwszy prywatny rezerwat** przyrodniczy w Polsce. W jego tworzenie zaangażowani byli miłośnicy ptaków działający społecznie, członkowie OTOP. Nieodzowna była pomoc finansowa związana z wykupieniem gruntów. Jest ona zasługą austriackiej firmy **Swarovski Optik**, producenta sprzętu optycznego znanego miłośnikom podglądania przyrody.

Wyspa Karsiborska Kępa o wielkości około 300 ha, położona jest na północ od wyspy **Karsibór**, oddzielona od niej kanałem o nazwie Rzecki Nurt. Należy do większych spośród wysp **Dłty Świny**. Od pozostałych odróżnia się tym faktem, że otoczona jest wałem zabezpieczającym przed zalaniem wodami Świny. Przez wiele lat pozwalało to na prowadzenie tu gospodarki pastwiskowej. Z tego też powodu wyspę pokrywa sieć rowów z ujściem do Rzeckiego Nurtu poprzez stację pomp. Współczesny krajobraz wyspy jest dziełem człowieka. Kształtowany przez wiele lat wspomnianym wypasem bydła i koni. Całość obszaru jest płaska z niewielkim obniżeniem w kierunku wschodnim. Niedługo w całości, obecnie w części zachodniej, pokryta pastwiskami lub łąkami. Spadek ilości zwierząt wypasanych na wyspie spowodował, że na jej znacznej części (wschodniej i południowo-wschodniej) zaczęła wkraczać zwartym łanem trzcina, powodując stopniową zmianę krajobrazu.

Karsiborska Kępa wraz z całą otaczającą ją Deltą jest miejscem występowania wielu gatunków ptaków. W sezonie lęgowym spotkać możemy tu **ponad 140 gatunków**. Również w pozostałych porach roku zobaczymy duże ilości ptaków zwłaszcza na przelotach jesiennych. Wśród najważniejszych grup i gatunków ptaków Kępy wyróżnić należy: **z siewkowych** biegus zmienny, batalion, krwawodziób, rycyk, bekas, kulik, czajka, kszyc, sieweczki, brodzie, mewy; **z jastrzębiowych i sokołowych** błotniaki, bielik, kania rdzawa, myszółw, jastrząb, krogulec, rybołów, orlik krzykliwy, pustułka, kobuz; **z błaszkodziobych** łabędź niemy i krzykliwy, gęsi, ohar, krzyżówka, krakwa, świstun, cyranka, płaskonos; **z innych grup** czapla siwa i biała, bąk, żuraw, łyska, bocian biały i czarny, zimorodek, dymówka i

oknówka, skowronki, świergotki, pliszki, wodniczka, trzciniak, trzcinniczek, wąsatka, sikory, krukowate.

Tereny rezerwatu to nie tylko miejsce występowania ciekawych gatunków ptaków ale także i roślin. Ze względu na obecność słonawych wód Dłty Świny, zwłaszcza podczas tzw. cofek, również gleby Kępy zawierają pewne ilości soli. Dzięki temu odnajdziemy tu takie gatunki słonolubne jak: **babka nadmorska** *Plantago maritima*, **sił Gerarda** *Juncus gerardi*, **babka pierzasta** *Plantago coronopus*, **świbka morska** *Triglochin maritimum* czy **mlecznik nadmorski** *Glaux maritima*.

Pośród wymienionych wcześniej gatunków ptaków dwa stanowią nadrzędny cel powołania i utrzymywania rezerwatu. Jest to **biegus zmienny** *Calidris alpina*, reprezentujący grupę siewkowców oraz **wodniczka** *Acrocephalus paludicola*, gatunek zagrożony w skali światowej. Działania ochronne prowadzone w rezerwacie są dostosowane głównie do tych dwóch gatunków ptaków. Najlepszymi siedliskami lęgowymi biegusa zmiennego są nisko zgryzione pastwiska, wilgotne a często nawet podtopione. Dla wodniczki najlepszym siedliskiem na Kępie są rzadkie, niskie i przerośnięte turzycami trzcinowiska. Wspomniane siedliska nie są tutaj stanem naturalnym. Pozostawione przyrodzie zarosłyby zwartym łanem trzciny. Aby je zachować, a co za tym idzie zachować na Kępie wymienione gatunki ptaków, trzeba stale prowadzić prace ochronne.

Działania ochronne podejmowane w rezerwacie to przede wszystkim: **prowadzenie wypasu** bydła i koni na pastwiskach siedliskach biegusa zmiennego i innych siewkowców; **koszenie niedojadów** na pastwiskach i **koszenie łąk**; zimowe **koszenie trzciny** wkraczającej na pastwiska oraz trzciny na siedliskach wodniczki; letnie koszenie trzciny na siedliskach wodniczki mające na celu ograniczenie rozwoju tej rośliny; **utrzymywanie prawidłowego funkcjonowania sieci melioracyjnej** mające na celu utrzymanie wilgotności pastwisk i ochronę słonolubnych roślin.

Opracowanie: Paweł Jabłoński

Miłośnicy
podpatrywania ptaków
w czasie akcji.

Foto: Paweł Jabłoński

A.I.O. "LARUS" - wrzesień 2000

Ptaki Karsiborskiej Kępy w sezonie lęgowym

Na wyspie lęgnię się około 50 gatunków ptaków. Poszczególne gatunki zajmują wszystkie, dostępne tu do budowy gniazd i wychowania piskląt, środowiska. Większość występujących tu ptaków gnieździ się na pastwiskach i łąkach oraz we wszelkich typach trzcinowisk, pozostałe zajmują drzewa, krzewy, nory, a nawet wzniesione tu budowle (np. wieża obserwacyjna jest miejscem lęgów dymówek *H. rustica*). Do najciekawszych gatunków ptaków na Kępie zaliczyć należy biegusa zmiennego *C. alpina*, który gnieździ się w jednym z dominujących siedlisk na wyspie (podmokłe pastwiska z niską trawą) oraz wodniczkę *A. paludicola*, która zakłada gniazda w drugim z siedlisk dominantów (trzcinowiska rzadkie, przerośnięte turzycami i podmokłe). Obydwa te gatunki reprezentowane są tu przez nieliczne osobniki przystępujące na Kępie do lęgów (biegus zmienny 0-3 par, wodniczka ok. 50-60 śpiewających samców w niektórych sezonach lęgowych).

Sezon lęgowy na wyspie Karsiborska Kępa rozpoczyna się w końcu marca lub w kwietniu, w zależności od warunków pogodowych i termicznych wiosną danego roku. W tym czasie (koniec marca, początek kwietnia), przy sprzyjającej pogodzie zajmowanie terytoriów i budowę gniazd rozpoczynają: czajka *V. vanellus*, skowronek *A. arvensis* oraz w środowiskach wodnych łyśka *F. atra*. Dla poszczególnych gatunków rozpoczęcie sezonu lęgowego przedstawia się następująco (w kolejności systematycznej):

RZĄD: PERKOZY-PODICIPEDIFORMES

Rodzina: Perkozy *Podicipedidae*

- Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* ok. 20 kwietnia
- Perkoz rdzawoszy *Podiceps grisegena* ok. 30 kwietnia
- Perkozek *Tachybaptus ruficollis* ok. 15 maja

RZĄD: BRODZĄCE-CICONIIFORMES

Rodzina: Czaplowate *Ardeidae*

- Bąk *Botaurus stellaris* ok. 10 kwietnia

RZĄD: BLASZKODZIOBE-ANSERIFORMES

Rodzina: Kaczkowate *Anatidae*

- Łabędź niemy *Cygnus olor* ok. 1 kwietnia
- Gęgawa *Anser anser* ok. 15 marca (w zależności od zejścia pokrywy lodu)
- Ohar *Tadorna tadorna* ok. 20 kwietnia
- Krakwa *Anas strepera* ok. 10 maja
- Cyraneczka *Anas crecca* brak danych
- Krzyżówka *Anas platyrhynchos* ok. 10 kwietnia
- Cyranka *Anas querquedula* brak danych
- Płaskonos *Anas clypeata* brak danych
- Głowienka *Aythya ferina* ok. 1 maja
- Czernica *Aythya fuligula* ok. 15 maja

RZĄD: JASTRZĘBIOWE-ACCIPITRIFORMES

Rodzina: Jastrzębiowate *Accipitridae*

- Błotniak stawowy *Circus aeruginosus* ok. 20 kwietnia
- Błotniak łąkowy *Circus pygargus* brak danych

RZĄD: KURAKI-GALLIFORMES

Rodzina: Bażantowate *Phasianidae*

- Przeziórka *Coturnix coturnix* ok. 1 czerwca (wołające samce)

RZĄD: ŻURAWIOWE-GRUIFORMES

Rodzina: Chruściele *Rallidae*

- Wodnik *Rallus aquaticus* ok. 20 kwietnia

Kropiatka *Porzana porzana* brak danych

Zielonka *Porzana parva* brak danych

Derkacz *Crex crex* ok. 1 czerwca (wołające samce)

Kokoszka wodna *Gallinula chloropus* ok. 1 maja

Łyśka *Fulica atra* ok. 1 kwietnia

Rodzina: Żurawie *Gruidae*

Żuraw *Grus grus* brak danych

RZĄD: SIEWKOWE-CHARADRIIFORMES

Rodzina: Siewkowate *Charadriidae*

Czajka *Vanellus vanellus* ok. 20 marca

Rodzina: Bekasowate *Scolopacidae*

Biegus zmienny *Calidris alpina* brak danych

Ryzyk *Limosa limosa* ok. 20 kwietnia

Kulik wielki *Numenius arquata* ok. 20 kwietnia

Krwawodziób *Tringa totanus* ok. 20 kwietnia

Kszyk *Gallinago gallinago* ok. 20 kwietnia

RZĄD: KUKUŁKOWE-CUCULIFORMES

Rodzina: Kukułkowate *Cuculidae*

Kukułka *Cuculus canorus* ok. 1 czerwca? (dane niepełne)

RZĄD: WRÓBLOWE-PASSERIFORMES

Rodzina: Skowronkowate *Alaudidae*

Skowronek *Alauda arvensis* ok. 10 kwietnia

Rodzina: Jaskółkowate *Hirundinidae*

Dymówka *Hirundo rustica* ok. 15 maja

Rodzina: Pliszkowate *Motacillidae*

Świergotek łąkowy *Anthus pratensis* ok. 30 kwietnia

Pliszka żółta *Motacilla flava* ok. 20 maja

Pliszka siwa *Motacilla alba* ok. 30 kwietnia

Rodzina: Drozdowate *Turdidae*

Pokląskwa *Saxicola rubetra* brak danych

Białorzzytko *Oenanthe oenanthe* ok. 15 maja? (dane na podstawie jednego lęgu z 21.05.1997r.)

Rodzina: Pokrzewkowate *Sylviidae*

Świerszczak *Locustella naevia* brak danych

Brzęczka *Locustella luscinioides* ok. 30 kwietnia

Wodniczka *Acrocephalus paludicola* ok. 30 kwietnia

(pierwsze śpiewające samce), ok. 15 maja (gniazda)

Rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus* ok. 20 maja

Łozówka *Acrocephalus palustris* brak danych

Trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus* ok. 30 maja

Trzciniak *Acrocephalus arundinaceus* ok. 30 maja

Pieczęta *Sylvia curruca* ok. 30 kwietnia

Cierniówka *Sylvia communis* ok. 1 maja

Rodzina: Kurtodrozdy *Timaliidae*

Wąsatka *Panurus biarmicus* ok. 15 maja

Rodzina: Dzierzbowate *Laniidae*

Gąsiorek *Lanius collurio* ok. 20 maja

Rodzina: Krukowate *Corvidae*

Wrona siwa *Corvus corone cornix* ok. 1 kwietnia

Rodzina: Łuszczeniaki *Fringillidae*

Makolągwa *Carduelis cannabina* ok. 20 kwietnia

Dziwonina *Carpodacus erythrinus* ok. 1 czerwca

Rodzina: Trznadłowate *Emberizidae*

Potrzoś *Emberiza schoenichus* ok. 30 kwietnia

Trwanie sezonu lęgowego zamyka się w miesiącu wrześniu (zakańczanie lęgów powtarzanych).

Opracowanie: Piotr Tadeusz

Karsiborska Kępa na stronie WWW

Coraz częściej poszukujemy interesujących nas informacji w bezkresnych przestrzeniach Internetu, a wielu z nas szuka tam również danych dotyczących przyrody, jej ochrony czy podpatrywania. Swoją stronę internetową posiada także wyspa Karsiborska Kępa, jedna z ciekawszych wysp Delty Świny. Strona zamieszczona jest na tym samym serwerze co strona Świnoujście On-Line (MegaNet) a jej adres to: www.kepa.swinoujście.com.pl. Strona ta tworzona jest przez miłośników przyrody ze Świnoujścia tak więc jest całkowicie niekomercyjna.

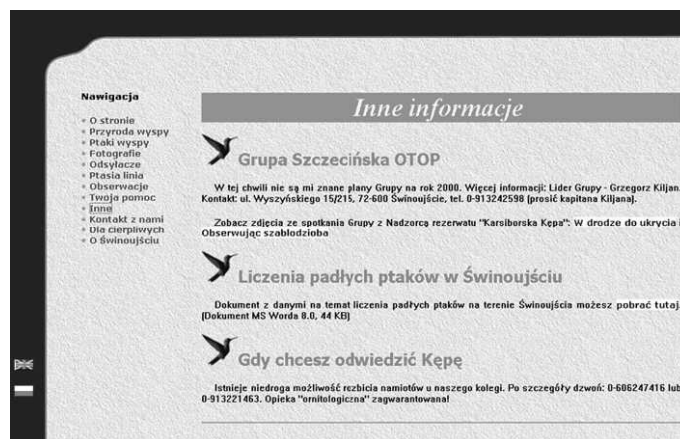
Strona internetowa poświęcona Karsiborskiej Kępie składa się z działów tematycznych. Pierwszy z nich "O stronie", jak wskazuje sama nazwa, podaje najważniejsze informacje o samej stronie i jest wprowadzeniem do pozostałych. Drugi dział - "Przyroda wyspy", opisuje całość przyrody wyspy poza światem ptaków. Znajdziemy tu opis klimatu, geologii i gleb, szaty roślinnej oraz świata zwierząt. Tu także zamieszczony jest artykuł o rezerwacie OTOP "Karsiborska Kępa". Dział trzeci - "Ptaki wyspy", składa się z kilku artykułów mówiących między innymi o: lęgach, wędrowności, zimowaniu ptaków Kępy. Tutaj odnajdziemy zestawienie tabelaryczne ptaków Kępy.

Dalsze działy zawierają między innymi: odsyłacze do innych stron o podobnej tematyce, galerię fotografii, opis idei "Ptasiej linii", spis ciekawszych obserwacji z terenu wyspy i nie tylko. Stronę uzupełniają krótki dział z informacjami o możliwościach kontaktu z jej autorami oraz dział z opisami akcji na wyspie i w okolicy.

Opracowanie: Paweł Jabłoński

Dział "O ptakach".

Dział podający inne informacje.

A.I.O. "LARUS" - wrzesień 2000

Gatunki ptaków zimujących na Karsiborskiej Kępie

Na wyspie i okolicznych wodach zimują te gatunki które znajdują tu odpowiednią ilość pokarmu i znoszą panujące tu zimą niskie temperatury. Pozostają tu na zimę niektóre gatunki lęgowe np. świergotki łąkowe *A. pratensis*, wąsatki *P. biarmicus* czy gęgawy *A. anser* oraz gatunki które przyleciały tu z północy i wschodu np. nurogęsi *M. merganser*, gawrony *C. frugilegus* czy gęsi białoczelne *A. albifrons*. Wielkości zimujących stad przedstawia poniższa tabela:

GATUNEK	LICZEBNOŚĆ
kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	do 30 os. na Świnie
czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	ok. 250 os. na wyspie
łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	do 10 os. na Świnie
łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	do 20 os. na Świnie
gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i>	do 100 os.
gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i>	do 50 os.
gęgawa <i>Anser anser</i>	ok. 5000 os. (28.01.2000 r. na Świnie koło wyspy)
krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	zimuje licznie
krakwa <i>Anas strepera</i>	zimują pojedyncze osobniki
cyraneczka <i>Anas crecca</i>	
cyranka <i>Anas querquedula</i>	
głowienka <i>Aythya ferina</i>	do 5 os.
czernica <i>Aythya fuligula</i>	do 5 os.
gągoł <i>Bucephala clangula</i>	ok. 50 os. na Świnie
bielaczek <i>Mergus albellus</i>	ok. 1000 os. na Świnie
szlachar <i>Mergus serrator</i>	ok. 100 os. na Świnie
nurogęś <i>Mergus merganser</i>	do 1800 os. na Świnie
blotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i>	ok. 3 os. (głównie samice)
myszolów <i>Buteo buteo</i>	zimują pojedyncze osobniki
myszolów włochaty <i>Buteo lagopus</i>	1-2 os.
bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	skupiska żerowiskowe do 7os.
wodnik <i>Rallus aquaticus</i>	zimują pojedyncze osobniki
łyska <i>Fulica atra</i>	do 300 os. na Świnie
czajka <i>Vanellus vanellus</i>	zimuje do 30 os. na wyspie
śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	zimują licznie
mewa pospolita <i>Larus canus</i>	
mewa srebrzysta <i>Larus argentatus</i>	
mewa siodłata <i>Larus marinus</i>	
świergotek łąkowy <i>Anthus pratensis</i>	do 20 os. na wyspie
wąsatka <i>Panurus biarmicus</i>	zimuje populacja lęgowa (gatunek osiadły)
modraszka <i>Parus caeruleus</i>	zimowe obserwacje koczujących stad obu gatunków sikor (do 30 os.)
bogatka <i>Parus major</i>	
kruk <i>Corvus corax</i>	zimuje populacja lęgowa (gatunek osiadły)
kawka <i>Corvus monedula</i>	zimowe skupiska żerowiskowe tych trzech gatunków (w mieszanych stadach) osiągają około 3000 os.
wrona siwa <i>Corvus corone cornix</i>	
gawron <i>Corvus frugilegus</i>	
szczygieł <i>Carduelis carduelis</i>	zimowe obserwacje żerujących stad do 15 os.
potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i>	do 10 os. na wyspie
śnieguła <i>Plectrophenax nivalis</i>	1os. 02.12.1999r. (być może jeszcze na przelocie)

Opracowanie: *Piotr Tadeusz*

Posłowie do biuletynu

Serdecznie witamy naszych Czytelników w pierwszym wydaniu Alternatywnego Biuletynu Ornitologicznego "LARUS"! Periodyk ten tworzony jest przez miłośników przyrody, a zwłaszcza ornitofauny, regionu północno-zachodniej Polski. Nie oznacza to jednak, że zamknięty jest dla autorów spoza tego regionu, czy tematy nie związane z przyrodą tego regionu. Wręcz przeciwnie, także takich autorów zapraszamy do współpracy.

Biuletyn kierowany jest do wszystkich zainteresowanych ochroną przyrody, szczególnie ptaków, wspomnianego regionu i nie tylko. Adresowany jest do wszystkich "grup wiekowych" oraz środowisk związanych z ochroną przyrody, edukacją, nauką czy po prostu do miłośników podpatrywania przyrody.

Nazwa "alternatywny" oznacza, że biuletyn odbiega od czysto naukowej ornitologii, skupia ludzi nie koniecznie

związanych z nauką czy dużymi organizacjami, przedstawia autorskie dane i poglądy.

Biuletyn ma na celu zaprezentowanie zainteresowanym autorskich informacji o przyrodzie i ornitologii regionu, zamieszczanie notatek czy nawet krótkich prac, wymianę doświadczeń i poglądów.

Za zawarte w biuletynie treści, jak wynika z powyższych informacji, odpowiedzialni są wyłącznie ich autorzy. Dotyczy to zarówno poglądów jak i zebranych przez nich danych oraz spostrzeżeń.

Zachęcając do współpracy zwracamy się z prośbą o komentarze i opinie. Stosowne dane kontaktowe znajdują się na początku biuletynu.

Pozdrawiamy i dziękujemy: *autorzy*

Budujemy czatownie dla ptaków drapieżnych

Ptaki drapieżne są niezwykle istotnym elementem przyrody pełniącym szczególnie ważne funkcje w układach biocenotycznych. Te, bez wątpienia najpiękniejsze z ptaków, zostały na świecie, w tym i w Polsce silnie wyniszczone, niekiedy do granic istnienia. Myślę że w walce o przeżycie możemy je wesprzeć pomagając im choć trochę w zdobywaniu pożywienia poprzez budowę specjalnych czatowni.

Obecnie nowoczesne pastwiska, łąki czy pola uprawne to wielohektarowe otwarte przestrzenie bez jakichkolwiek naturalnych (samotne drzewa) bądź sztucznych (np. wewnętrzne ogrodzenia) miejsc dogodnych do czatowania na ofiary. Moja propozycja to zupełnie nieskomplikowany w realizacji "projekt" urządzenia drewnianych czatowni. Są one bardzo proste do wykonania i zainstalowania.

Czatownię wykonujemy z drewnianego słupka długości przynajmniej 2,5 m i średnicy do ok. 15 cm. Na jego szczycie

narzynamy kilka rowków na głębokość ok. 2 cm. Zamiast nacięć do szczytu słupka możemy przybić drewnianą poprzeczkę. Całe to urządzenie wkopujemy na głębokość ok. 0,5 m w ziemię. Liczba czatowni na danej powierzchni zależy zapewne będzie od indywidualnej inwencji wykonawcy. Jednak z własnego doświadczenia zalecałbym zakładać nie więcej niż jedną czatownię na ok. 2 ha.

Musimy także pamiętać o uzyskaniu zgody od właściciela gruntu na zainstalowanie czatowni.

Myślę, że wystarczającym wynagrodzeniem za naszą pracę będzie wspaniały widok na czatowni czekającego na zdobycz myszołowa, zjadającej upolowanego gryzonia pustułka czy odpoczywającego błotniaka.

Opracowanie: Piotr Tadeusz